

De smaak van morgen

De smaak van morgen is één van de drie innovatieprojecten voor de open teelten in het systeeminnovatieprogramma open teelten. Het zoekt oplossingen voor belangrijke knelpunten in de gewasbescherming. Het onderzoek van *De smaak van morgen* vindt plaats op PPO proefbedrijf prof. Broekemahoeve in Lelystad en op PPO-proeflocatie in Randwijk. Het onderzoek richt zich zowel op biologische en geïntegreerde teeltmethoden. *De smaak van morgen* is in 2004 gestart en loopt tot en met 2009.

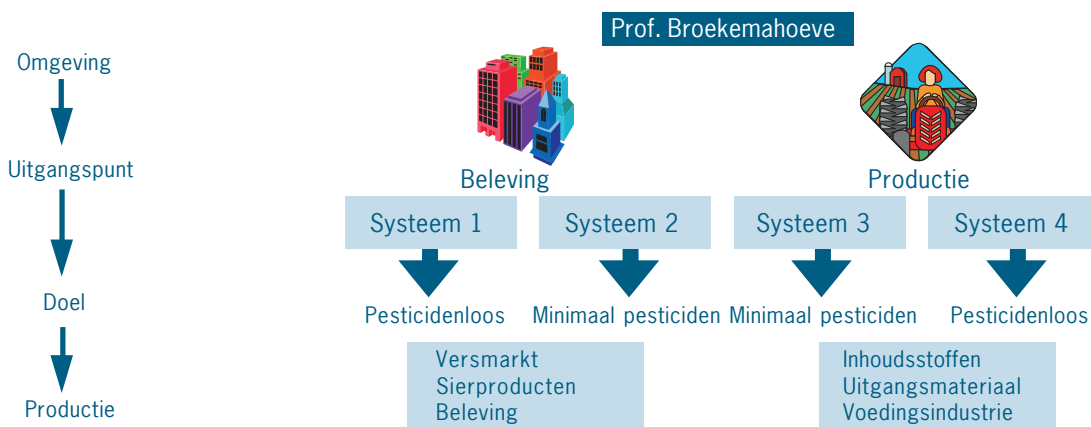
Doel

De smaak van morgen streeft een pesticiden-arme landbouw na die sociale, economische, agronomische, milieu- en ecologische doelen integreert en optimaliseert. Het richt zich in de geïntegreerde systemen op het 'overbodig' maken van pesticiden en voor de biologische teelt op het oplossen van hardnekkige knelpunten die de kwaliteitsproductie nadelig beïnvloeden. Het project heeft tevens een maatschappelijke doelstelling: vormen van landbouw ontwikkelen die bijdragen aan de urbane beleving en behoeften, die een natuurlijk onderdeel zijn van de omgeving en die gedragen worden door een netwerk van stakeholders. De beleidsnota Duurzame gewasbescherming (beleid voor gewasbescherming tot 2010) is leidend voor het onderzoek. Deze notitie zet in op een sterke vermindering van het gebruik van - en milieubelasting door pesticiden.

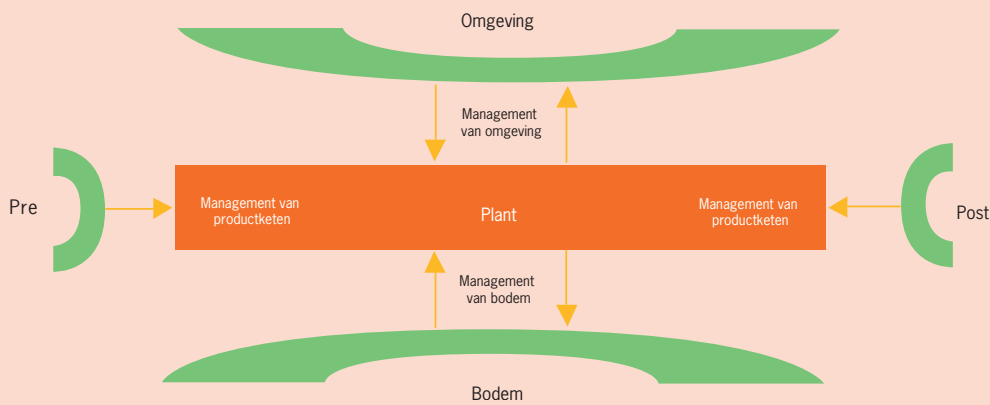
Opzet

In *De smaak van morgen* worden twee systeemtypen geïntroduceerd: maatschappij gerichte (belevings) landbouw aan de stadsrand en hoogwaardige (productie) landbouw op grote afstand van de stedelijke bebouwing. Beide typen zijn ontleend aan een eerder uitgevoerde toekomstverkenning. Belevingslandbouw sluit met versproducten, siergewassen en bedrijfsinrichting aan op de behoeften van de stedelingen. De productielandbouw brengt uitgangsmateriaal, inhoudsstoffen en producten voort die op prijs en kwaliteit moeten concurreren op de wereldmarkt. Op de locatie in Lelystad staan akkerbouw, groente-teelt en siergewassen centraal. Randwijk richt zich op innovatie van fruitgewassen. Op de prof. Broekemahoeve zijn vier bedrijfssystemen in onderzoek. Elk bedrijfssysteem heeft specifieke uitgangspunten en daarmee een eigen vruchtwisseling.

Belevingslandbouw		Productielandbouw		
	Biologisch	Geïntegreerd	Biologisch	Geïntegreerd
1	tulp/zaaiui	tulp	zomertarwe	zaaiui
2	cons. aardappelen	cons.aardappelen	pootaardappelen	pootaardappelen
3	grasklaver	vlas	grasklaver	suikerbieten/koolzaad
4	sluitkool	spruitkool	zaaiuien/suikerbieten	wintertarwe/korrelmaïs
5	bladgewassen/aardbei	sla/aardbei	zomertarwe	
6	zomertarwe	wintertarwe	winterpeen/spinazie	

stysteeminnovatie

Innovatiekansen

De innovatiekansen in de gewasbescherming liggen op het gebied van management van omgeving, bodem en productieketen. Samen met specialisten uit de praktijk en het onderzoek worden deze onderwerpen verder uitgewerkt in de vier systemen.

Voorbeeld

De smaak van morgen wil voorlopen bij de introductie van plaats specifieke toediening van gewasbeschermingsmiddelen. Plaats specifieke toediening op basis van waarnemingen, GPS-coördinaten, perceelkarakteristieken, kennis van ziekten en weersverwachtingen zal immers bijdragen aan het terugdringen van het middelengebruik. De uitdaging ligt in het ontwikkelen van systemen die (realtime) informatiestromen koppelen en vervolgens omzetten tot plaats specifieke actie (wel/niet spuiten).

Samenwerking

De smaak van morgen werkt nauw samen met onderzoek, ondernemers, ketenpartijen en maatschappelijke organisaties. Een 12 tal ondernemers uit verschillende agrarische sectoren hebben zitting in een begeleidingscommissie. In een zogenaamd socio-technisch netwerk wordt samenwerking gezocht met maatschappelijke partijen. Dit netwerk wil belevingslandbouw in de periferie van Almere vorm en inhoud geven. Een commissie van specialisten op gebied van bodemmanagement, robotisering, functionele argobiodiversiteit en post harvest geeft inhoud aan de onderzoeksopdracht van het project.

De smaak van morgen is één van de drie nieuwe systeeminnovatieprojecten. *De smaak van morgen* is voortgekomen uit de toekomstbeelden die zijn ontwikkeld voor de Nederlandse open teelten in 2030. Daarbij zijn een aantal hardnekkige knelpunten gesignaleerd: pesticidengebruik en -emissie, nutriëntenemissie en bodemkwaliteit. Deze knelpunten vormen de basis voor de drie nieuwe systeeminnovatieprojecten. *De smaak van morgen* werkt aan het knelpunt pesticidengebruik en -emissie. Aan de andere twee knelpunten wordt gewerkt in de projecten *Nutriënten Waterproof* en *Topsoil+*.

De smaak van morgen wordt uitgevoerd door Wageningen Universiteit & Researchcentrum in opdracht van het Ministerie van LNV. Het project is onderdeel van het Systeeminnovatieprogramma Open teelten. Meer informatie is te vinden op www.syscope.nl of bij Jan Eelco Jansma, projectleider van *De smaak van morgen*, Praktijkonderzoek Plant en Omgeving, Wageningen UR, Postbus 430, 8200 AK Lelystad. Tel. (0320) 29 16 12 of e-mail: janeelco.jansma@wur.nl